

Bruxelles, 26. veljače 2018.
(OR. en)

6280/18

COEST 37

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	26. veljače 2018.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	6279/18 COEST 36
Predmet:	ODNOSI S REPUBLIKOM MOLDOVOM – zaključci Vijeća

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća o Republici Moldovi koje je Vijeće (vanjski poslovi) usvojilo 26. veljače 2018.

ZAKLJUČCI VIJEĆA O REPUBLICI MOLDOVI

Vijeće za vanjske poslove, 26. veljače 2018.

1. Vijeće ponovno potvrđuje svoju predanost jačanju političkog pridruživanja i gospodarske integracije Europske unije i Republike Moldove u okviru bliskog partnerstva na temelju Sporazuma o pridruživanju koji je stupio na snagu u srpnju 2016. Europska unija i dalje predano podupire napredak u pogledu reformi koje su potrebne kako bi građani Republike Moldove ostvarili koristi od Sporazuma o pridruživanju, među ostalim od detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine.
2. Slijedom zaključaka Vijeća iz veljače 2016. tijela Republike Moldove donijela su nekoliko zakonodavnih inicijativa u vezi s prioritetnim područjima reformi utvrđenima u zaključcima Vijeća. Vijeće prepoznaje korake koje je Republika Moldova već poduzela u smjeru reformi te ističe da je ključna provedba reformi započetih 2016. Vijeće podsjeća na to da je pomoć koju EU pruža Republici Moldovi strogo uvjetovana i povezana sa zadovoljavajućim napretkom u reformama.
3. Vijeće podsjeća na to da je cilj njegovih napora u pružanju pomoći Republici Moldovi postizanje opipljivog poboljšanja u životima građana te republike.
4. Vijeće podsjeća na to da su strukturne reforme ključne kako bi se omogućio rast, stvorila radna mjesta i smanjilo siromaštvo. Vijeće očekuje da će Republika Moldova nastaviti sa sveukupnim procesom reformi i poboljšati ga u skladu s obvezama preuzetima u okviru Sporazuma o pridruživanju te podsjeća na to da bi revidirani program pridruživanja, u kojem je izneseno 13 ključnih prioriteta reformi za razdoblje od 2017. do 2019., trebao služiti kao praktične smjernice. Europska unija nastavit će jačati koordinaciju i praćenje potpore procesu reformi u Republici Moldovi.

5. Vijeće prepoznaje konstruktivan doprinos Republike Moldove na sastanku na vrhu Istočnog partnerstva održanom 24. studenoga 2017. i potiče Republiku Moldovu da i dalje doprinosi postizanju 20 ostvarivih ciljeva do 2020.
6. Vijeće podsjeća na važnost poštovanja učinkovitih demokratskih mehanizama, uključujući višestranački demokratski sustav, vladavinu prava i poštovanje ljudskih prava. Vijeće pozdravlja donošenje akcijskog plana o konsolidaciji međuetničkih odnosa.
7. Vijeće žali zbog toga što novim izbornim zakonom nisu obuhvaćene neke od ključnih preporuka iz Zajedničkog mišljenja Venecijanske komisije Vijeća Europe i Organizacije za sigurnost i suradnju / Ureda za demokratske institucije i ljudska prava. Među ostalim, u Zajedničkom mišljenju ukazuje se na nedostatak konsenzusa o predloženoj reformi i rizik od toga da na većinske kandidate utječu poslovni ljudi ili drugi akteri koji zastupaju vlastite interese. Utjecaj novog izbornog sustava na demokraciju općenito i na višestranački sustav konkretno trebalo bi temeljito i pomno pratiti tijekom izbornog postupka, među ostalim za vrijeme kampanje, na dan održavanja izbora i u razdoblju nakon toga. Transparentni, uključivi i vjerodostojni izbori na središnjoj i lokalnoj razini od ključne su važnosti.
8. Vijeće također podsjeća na važnost praćenja svih neprovedenih preporuka Venecijanske komisije Vijeća Europe i Organizacije za sigurnost i suradnju / Ureda za demokratske institucije i ljudska prava, uključujući one o financiranju stranaka i kampanja.
9. Kako bi sve reforme bile uspješne i održive, Vijeće ponovno ističe važnost poboljšanja odnosa s civilnim društvom. Vijeće snažno potiče tijela Republike Moldove da uključe civilno društvo u proces donošenja odluka. Uključivi angažman civilnog društva neophodan je za demokratsku, otpornu i prosperitetnu državu.

10. Sloboda i pluralizam medija preduvjet su za demokratsko društvo. U tom kontekstu kao prvi korak za jamčenje tih sloboda Vijeće snažno potiče Republiku Moldovu na provedbu dugo odgađane sveobuhvatne reforme zakonika o audiovizualnim medijima kojom bi se poboljšala transparentnost i tržišno natjecanje u tom sektoru u cilju rješavanja pitanja koncentracije vlasništva nad medijima, osiguravanja slobode i pluralizma medija, stvaranja poslovnog okružja pogodnog za aktivnost neovisnih medijskih kuća i pružanja visokokvalitetnih informacija vlastitim građanima. U kontekstu nedavnih izmjena zakonika o audiovizualnim medijima Europska unija prepoznaje činjenicu da dezinformacije i propaganda mogu imati znatan negativan utjecaj, ali također napominje da bi donesene mjere trebale biti potrebne, razmjerne i u skladu s relevantnim odredbama međunarodnog prava kako se ne bi ograničila sloboda medija ili otežao pristup informacijama.
11. Vijeće pozdravlja učinkovitu provedbu režima za kratkotrajni boravak bez vize, ističe poboljšane mogućnosti za međuljudske kontakte nakon njegova stupanja na snagu i poziva Republiku Moldovu da nastavi poduzimati potrebne napore za kontinuirano ispunjavanje mjerila za liberalizaciju viznog režima i informiranje svojih građana o pravima i obvezama koje putovanje bez viza podrazumijeva. Pozivajući se na Komisijino prvo izvješće u okviru mehanizma suspenzije viza iz prosinca 2017., Vijeće podsjeća na to da je potrebno posvetiti dodatnu posebnu pozornost kontinuiranom ispunjavanju referentnih mjerila u kontekstu borbe protiv korupcije i pranja novca poduzimanjem neposrednih mjera.
12. Vijeće je uvjeren da bi trebalo hitno obnoviti napore posvećene odlučnijoj borbi protiv korupcije s opipljivim rezultatima, koje bi usto trebala popratiti temeljita reforma pravosuđa, među ostalim tužiteljstva. Funkcionalan, neovisan, nepristran, transparentan i odgovoran pravosudni sustav, dokazane osude zbog korupcije (osobito korupcije na visokoj razini) i poštovanje vladavine prava ključni su elementi za obnovu povjerenja građana Republike Moldove u državne institucije.

13. U tom kontekstu Vijeće skreće pozornost na važnost osiguravanja nepristranog funkcioniranja tijela kaznenog progona i pravosudnog sustava te izražava zabrinutost zbog slučajeva progona određenih odvjetnika, sudaca i političkih protivnika. Vijeće podsjeća na to da se selektivnom upotrebom sustava kaznenog progona i selektivnom pravdom podrivaju vladavina prava te poštovanje i povjerenje javnosti u pravosudni sustav.
14. Vijeće ponovno snažno poziva vlasti Republike Moldove da osiguraju temeljitu i nepristranu istragu slučajeva velike bankovne prijevare razotkrivenih 2014. kako bi se povratila nezakonito prisvojena sredstva, a sve odgovorne osobe privele pravdi bez obzira na političku pripadnost. Vijeće pozdravlja objavu sažetka drugog izvješća Krolla iz prosinca 2017. Međutim, i dalje snažno potiče tijela vlasti da provode istrage i nastave kazneno progoniti sve koji su umiješani u goleme prijevare, poštujući pritom u potpunosti vladavinu prava.
15. Vijeće pozdravlja nedavna imenovanja unutar institucija za borbu protiv korupcije i donošenje zakona protiv pranja novca kako bi se zakonodavstvo uskladilo s postojećim standardima EU-a. Uz poštovanje reformi koje su u tijeku bit će neophodno osigurati provedbu zakonodavstva protiv pranja novca i nastaviti jačati operativne kapacitete tijela za borbu protiv korupcije, uspostaviti funkcionalan i učinkovit mehanizam za zamrzavanje i zapljenu imovine te upravljanje njome i njezin povrat, brzo osigurati funkcionalan sustav deklaracije i provjere imovine te podupirati neovisnost institucija za borbu protiv korupcije od neprimjerenih utjecaja. Vijeće također podsjeća na važnost hitre uspostave autonomnog ureda zaduženog za sprječavanje i borbu protiv pranja novca, kao i razvoja i odobravanja mehanizama za sankcioniranje slučajeva kršenja režima protiv pranja novca, utvrđivanje i zamrzavanje sumnjivih transakcija.

16. Vijeće podsjeća na važnost nastavka provedbe reforme javne uprave u cilju pružanja boljih usluga građanima.
17. Vijeće pozdravlja reforme kojima se namjerava osigurati makroekonomska i financijska stabilnost te vratiti povjerenje međunarodnih donatora, osobito u području korporativnog upravljanja u financijskom sektoru, jačajući usto neovisnost i nadzorne ovlasti nacionalne banke. Tim reformama pomoglo se u obnovi gospodarske i financijske stabilnosti te su one bile ključne u sklapanju i uspješnoj provedbi sporazuma s Međunarodnim monetarnim fondom. Vijeće potiče Republiku Moldovu da provodi daljnje reforme kako bi se suočila sa znatnim preostalim izazovima, osobito slabim upravljanjem, politizacijom državnih institucija, sustavnom korupcijom i potrebom za poboljšanjem poslovnog okružja te time osnažila gospodarski rast.
18. Vijeće pozdravlja potpisivanje Memoranduma o razumijevanju, Sporazuma o jamstvenom instrumentu i Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava u vezi s makrofinancijskom pomoći u studenome 2017. te njihovu ratifikaciju od strane parlamenta Republike Moldove u prosincu 2017.
19. Vijeće podsjeća na to da će svaka isplata u okviru programa makrofinancijske pomoći podlijeći ispunjenju mjera politike uključenih u Memorandum o razumijevanju i poštovanju političkih preduvjeta.
20. Vijeće ističe važnost poduzimanja koraka za stvaranje ravnopravnih uvjeta za poduzeća kako bi se zajamčila atraktivna i stabilna ulagačka klima te poboljšala transparentnost i ulagački uvjeti, a pritom zadržale odgovarajuće kontrole i sankcije za prekršaje u tim područjima. Vijeće napominje da su potrebni dodatni naponi za poboljšanje poslovne klime i privlačenje više stranih izravnih ulaganja.

21. Vijeće očekuje da Republika Moldova poveća napore u vezi s reformama povezanim s provedbom i izvršenjem detaljnog i sveobuhvatnog područja slobodne trgovine, među ostalim jačanjem operativnog kapaciteta i neovisnosti relevantnih institucija.
22. Vijeće podsjeća na važnost učinkovitog provođenja zaštite prava intelektualnog vlasništva, uključujući zaštitu zemljopisnih oznaka, u Republici Moldovi u skladu s obvezama preuzetima u okviru Sporazuma o pridruživanju.
23. Vijeće podsjeća na važnost jačanja konkurencije i transparentnosti u energetsom sektoru, među ostalim osiguravanjem institucijskih i financijskih kapaciteta kako bi energetski regulator nastavio reformu energetskog tržišta. Vijeće snažno poziva na potpuno poštovanje pravne stečevine Energetske zajednice, osobito u pogledu određivanja tarifa za distribuciju energije uz osiguravanje potpunog povrata troškova. Vijeće poziva Republiku Moldovu da dovrši reformu energetskog sektora u skladu s trećim energetske paketa EU-a, osobito u pogledu razdvajanja prijenosa i distribucije plina i električne energije. Vijeće također poziva na ubrzanje provedbe projekata međusobne povezanosti, ističući njihovu važnost za energetske sigurnost i diversifikaciju opskrbe energijom i energetske pravaca.
24. EU ponovno ističe svoju predanost nastavku pružanja pomoći Republici Moldovi na temelju konkretnog i zadovoljavajućeg napretka u svim područjima reforme i uz stroge uvjete. U tom pogledu Vijeće podsjeća na važnost najboljeg iskorištavanja aktualne pomoći EU-a u svrhu podupiranja ciljeva Sporazuma o pridruživanju, uključujući detaljno i sveobuhvatno područje slobodne trgovine, te vidljivog i konkretnog poboljšanja životnih uvjeta građana Republike Moldove. Poštovanje obveza preuzetih naspram Međunarodnog monetarnog fonda, stvaranje napredak u borbi protiv korupcije i reformi pravosudnog sektora, poštovanje demokratskih načela i poštovanje ljudskih prava bit će ključni kriteriji za isplaćivanje nepodmirenih iznosa sektorske proračunske potpore. Vijeće također podsjeća na važnost daljnjeg rada na temelju izvješća Revizorskog suda iz rujna 2016. o pomoći EU-a Republici Moldovi i jačanja koordinacije donatora s vladom Republike Moldove u kontekstu zajedničke izrade programa.

25. Vijeće također podsjeća na važnost jačanja zajedničkih napora na učinkovitoj strateškoj komunikaciji o postignutim reformama, te njihovim konkretnim prednostima za građane, radi promicanja vidljivosti suradnje između EU-a i Republike Moldove i suočavanja s dezinformacijama.
 26. Vijeće pozdravlja interes Republike Moldove za napretkom u suradnji s EU-om u području sigurnosti i obrane, kao i njezinu suradnju u misijama ZVSP-a pod vodstvom EU-a i suradnju u okviru mjere 18. iz zajedničke komunikacije pod nazivom „Zajednički okvir za suzbijanje hibridnih prijetnji”.
 27. Vijeće pozdravlja ohrabrujući napredak ostvaren u okviru postupka 5+2 o rješavanju prdnjestrovskog sukoba tijekom austrijskog predsjedanja OEES-om. Snažno potiče Republiku Moldovu da nastavi s radom na toj razini angažmana tijekom talijanskog predsjedanja OEES-om i nakon toga te ističe važnost pravodobne provedbe postignutih dogovora. Vijeće također podsjeća na važnost napretka u provedbi zakona o posebnom pravnom statusu Gagauzije i poziva Kišinjev da nastavi sa zakonodavnim inicijativama koje su u tijeku.
-